

Adolygiad o Wasanaethau Hamdden a Roddwyd ar Gontract Allanol – Cyngor Bro Morgannwg

Blwyddyn archwilio: 2019-20

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2020

Cyfeirnod y ddogfen: 2123A2020-21

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Mae'r Cyngor yn cael incwm o'i gontract hamdden gyda Legacy Leisure, ond mae angen iddo; ei sicrhau ei hun bod y contract yn rhoi gwerth am arian a chryfhau'r modd y mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy pan fydd yn rhoi estyniad ar y contract.

Adroddiad cryno

Crynodeb 4

Adroddiad manwl

Mae'r Cyngor wedi cynnal ei ddarpariaeth canolfannau hamdden ac mae'n cael incwm o'i gontract gyda Legacy Leisure Limited, ond tan yn ddiweddar, nid oedd strategaeth ganddo i lunio'r gwasanaeth 7

Mae cyfle sylweddol i'r Cyngor gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a chanolbwyntio ar gyflawni ei amcanion llesiant trwy ei gontract gyda Legacy Leisure 7

Mae'r Cyngor wedi cryfhau'r modd y mae'n rheoli'r contract, ond mae cyfle i wella trefniadau i'w sicrhau ei hun ei fod yn cyflawni gwerth am arian 9

Atodiadau

Atodiad 1 – Dangosyddion cadarnhaol Archwiliadau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 13

Adroddiad cryno

Crynodeb

Yr hyn y gwnaethom ei adolygu a pham

- 1 Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (Deddf LICD) mae'n ofynnol yn statudol i Archwilydd Cyffredinol Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol) archwilio cyrff cyhoeddus i asesu i ba raddau y maent wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth:
  - bennu eu hamcanion llesiant; a
  - chymryd camau i'w cyflawni.
- 2 Mae angen i gyrff cyhoeddus wneud yn siŵr eu bod, wrth wneud eu penderfyniadau, yn ystyried yr effaith y gallent ei chael ar bobl sy'n byw eu bywydau yng Nghymru yn y dyfodol. Mae 5 peth y mae angen i gyrff cyhoeddus feddwl amdanynt i ddangos eu bod wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac fe wnaethom ystyried y rhain yn fanwl wrth wneud y gwaith maes fel a ganlyn:
  - Hirdymor – pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen am ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.
  - Atal – sut gall gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.
  - Integreiddio – ystyried sut gall amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.
  - Cydweithio – cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) a allai helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.
  - Cynnwys – pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal mae'r corff yn ei gwasanaethu.
- 3 Mae'r Ddeddf yn diffinio'r egwyddor datblygu cynaliadwy fel gweithredu mewn modd: '...sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau'. Gweler **Atodiad 1** ar gyfer dangosyddion cadarnhaol y Deddf LICD.
- 4 Yn ogystal â dyletswyddau dan Ddeddf LICD, mae gan yr Archwilydd Cyffredinol ddyletswyddau sy'n ymwneud ag archwilio pa un a oes gan gynghorau drefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd (gwerth am **arian**) dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Wrth gyflawni'r dyletswyddau hyn, cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol ei adroddiad [Cyflawni â Llai – Gwasanaethau Hamdden](#), ym mis Rhagfyr 2015/2015.
- 5 Ym mis Awst 2012, fe ymrwymodd y Cyngor i gontract gyda Parkwood Leisure i reoli ei gyfleusterau hamdden am ddeng mlynedd gyda'r opsiwn i estyn y contract

am bum mlynedd bellach. Fe isgcontractiwyd y contract i Legacy Leisure, mudiad elusennol nid-er-elw yn 2015.

- 6 At ddiben yr astudiaeth hon, defnyddiwn y term gwasanaethau hamdden i olygu gwasanaethau chwaraeon a hamdden a ddarperir ar ran y Cyngor gan Legacy Leisure. Nid yw ein diffiniad yn cwmpasu nac yn cynnwys gweithgareddau sy'n gysylltiedig â thwristiaeth, gwasanaethau llyfrgelloedd, parciau/mannau agored, amgueddfeydd/treftadaeth na'r celfyddydau.
- 7 Fe gynhaliom ni'r adolygiad yn ystod y cyfnod rhwng mis Mai 2019 a mis Medi 2019.

Yr hyn a ganfuom

- 8 Roedd ein hadolygiad yn ceisio ateb y cwestiwn: a yw dull y Cyngor mewn perthynas â gwasanaethau hamdden o gymorth i gyflawni ei amcanion llesiant, ac yn rhoi gwerth am arian?
- 9 Ar y cyfan, canfuom fel a ganlyn: Mae'r Cyngor yn cael incwm o'i gontract hamdden gyda Legacy Leisure, ond mae angen iddo; ei sicrhau ei hun bod y contract yn rhoi gwerth am arian a chryfhau'r modd y mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy pan fydd yn rhoi estyniad ar y contract.
- 10 Daethom i'r casgliad hwn am y rhesymau canlynol:
  - mae'r Cyngor wedi cynnal ei ddarpariaeth canolfannau hamdden ac mae'n cael incwm o'i gontract gyda Legacy Leisure Limited, ond tan yn ddiweddar, nid oedd strategaeth ganddo i lunio'r gwasanaeth.
  - mae cyfle sylweddol i'r Cyngor gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a chanolbwyntio ar gyflawni ei amcanion llesiant trwy ei gontract gyda Legacy Leisure.
  - mae'r Cyngor wedi cryfhau'r modd y mae'n rheoli'r contract, ond mae cyfle i wella trefniadau i'w sicrhau ei hun ei fod yn cyflawni gwerth am arian.

Cynigion ar gyfer gwella

Arddangosyn 1: cynigion ar gyfer gwella

Mae'r tabl isod yn nodi'r cynigion ar gyfer gwella a ganfuwyd gennym yn dilyn yr adolygiad hwn.

Cynigion ar gyfer gwella

CagG 1 Dylai'r Cyngor gryfhau'r modd y mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy trwy'r gwasanaethau a ddarperir gan Legacy Leisure, gan gynnwys trwy:

- fabwysiadu dull mwy strategol o gydweithio ar gyfer Legacy Leisure a gwasanaethau hamdden eraill ar lefel leol a rhanbarthol;
- mynd ati ymhellach i integreiddio'r prosesau ar gyfer cynllunio a darparu gwasanaethau Legacy Leisure â chyrrff cyhoeddus eraill a gwasanaethau eraill y Cyngor, megis Addysg a Gofal Cymdeithasol; a
- chynnwys dinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau wrth ddatblygu a darparu gwasanaethau Legacy Leisure i sicrhau eu bod yn cynrychioli anghenion y gymuned.

CagG 2 Dylai'r Cyngor gryfhau ei drefniadau i gael sicrwydd bod y contract yn rhoi gwerth am arian. Er enghraifft, trwy:

- wella trefniadau adrodd i sicrhau bod aelodau'n cael cyfrif llawn ac amserol o berfformiad gwasanaethau;
- archwilio sut y gallai trefniadau craffu gael mwy o effaith. Gallai hyn fod trwy sicrhau bod aelodau pwyllgorau'n cael eu cynnwys yn well wrth ddewis eitemau ar gyfer agendâu ac ymgysylltu priodol a rhagweithiol â phobl leol; ac
- archwilio argaeledd data cymharol a meincnodi i ategu ei asesiad o werth am arian ymhellach.

Adroddiad manwl

Mae'r Cyngor wedi cynnal ei ddarpariaeth canolfannau hamdden ac mae'n cael incwm o'i gontract gyda Legacy Leisure Limited, ond tan yn ddiweddar, nid oedd strategaeth ganddo i lunio'r gwasanaeth

11 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- mae'r Cyngor wedi cyrraedd ei brif nodau wrth roi'r cyfrifoldeb am reoli ei ganolfannau hamdden ar gontract allanol i leihau cymhorthdal hamdden y Cyngor i ddim (ffi'r contract) dros oes y contract. Mae'r Cyngor bellach yn cael incwm o'r contract ac mae'n rhagweld y bydd yn cyflawni arbediad o bron i £17 miliwn dros y contract 10 mlynedd.
- ym mis Hydref 2019, fe gytunodd y Cabinet ar strategaeth hamdden [Cymunedau Mwy Egniol ar gyfer Dyfodol Iachach 2018-2028](#). Ceir cynllun gweithredu sy'n tanategu'r strategaeth ac sy'n nodi sut y bydd pob un o'r amcanion yn cael ei gyflawni. Cyn hyn, nid oedd gan y Cyngor strategaeth i helpu i lunio ei wasanaeth hamdden sydd wedi'i roi ar gontract allanol.
- mae'r strategaeth newydd yn cydnabod yn eglur bwysigrwydd hamdden yn fwy eang o ran cyfrannu at gyrraedd y saith nod llesiant cenedlaethol. Mae hefyd yn darparu gweledigaeth gliriach ar gyfer ei wasanaethau hamdden. Dylai'r Cyngor sicrhau bod ei drafodaethau ynglŷn ag estyn y contract gyda Legacy yn ystyried y strategaeth newydd a'i chyfraniad at y saith nod llesiant cenedlaethol.

Mae cyfle sylweddol i'r Cyngor gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a chanolbwyntio ar gyflawni ei amcanion llesiant trwy ei gontract gyda Legacy Leisure

12 Caiff ein canfyddiadau mewn perthynas â phob un o'r pum ffordd o weithio a'n harweiniodd at y casgliad hwn eu nodi isod:

Hirdymor

13 Fe ymrwymodd y Cyngor i gontract gyda Parkwood Limited ac yna Legacy Leisure Limited er mwyn parhau i gynnal canolfannau hamdden presennol a chreu incwm. Mae strategaeth hamdden y Cyngor yn egluro'i flaenoriaethau ar gyfer darpariaeth chwaraeon a gweithgarwch corfforol tan 2028, ond nid yw'n glir o'r camau gweithredu yn y strategaeth sut y mae'r Cyngor yn bwriadu mynd i'r afael â rhai o'r heriau tymor hwy a allai effeithio ar ei ddarpariaeth gwasanaethau hamdden yn y dyfodol.

Integreiddio

- 14 Canfuom fod y modd y cymhwysir integreiddio fel ffordd o weithio'n dal i fod ar gam cymharol gynnar ac mae cyfle sylweddol i'r Cyngor wneud mwy i wella'r modd y mae ei wasanaethau hamdden yn cyfrannu at ei amcanion llesiant ac amcanion llesiant cyrff cyhoeddus eraill. Er enghraifft, canfuom drefniadau cydweithio cyfyngedig rhwng Legacy Leisure a datblygu chwaraeon (ar wella effaith y Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff (NERS)) a chyda gwasanaethau eraill y Cyngor, megis Addysg, ac Iechyd a Gofal Cymdeithasol i greu rhaglenni gweithgarwch sy'n gweithio ar draws cyfleusterau'r Cyngor a Legacy. Dylai strategaeth hamdden y Cyngor roi sylw i integreiddio amcanion y Cyngor ac amcanion Legacy Leisure. Er enghraifft, mae cyfleoedd i integreiddio Legacy Leisure ymhellach â chynlluniau a pholisïau cysylltiedig, megis [cynllun Bwyta'n dda a symud mwy](#) Iechyd Cyhoeddus Cymru. Dylai hyn fod yn ganolog i drafodaethau ynglŷn â'r contract.

Cynnwys

- 15 Fe benododd y Cyngor ymgynghorwyr i helpu i ddatblygu ei strategaeth hamdden; eto, cyfyngedig oedd lefel yr ymgysylltu â phartneriaid a defnyddwyr gwasanaethau. Mae Legacy wedi rhedeg gweithgareddau ymgysylltu â'r gymuned megis digwyddiadau chwaraeon lleol, ffeiriau, sioeau ac arddangosfeydd gyda ffocws ar gynyddu cyfranogiad a chreu mwy o incwm. Cafodd y rhain eu rhedeg gan ganolfannau unigol nid fel rhan o ddull strategol i dargedu grwpiau penodol. Mae'r contract yn ei gwneud yn ofynnol i Legacy gynnal arolwg cwsmeriaid blynyddol, ond nid oes trosolwg na chydgyssylltu strategol i sicrhau perthnasedd i amcanion llesiant y Cyngor.
- 16 Nid yw manyleb y contract yn ei gwneud yn ofynnol i Legacy Leisure gynnwys y gymuned ar hyn o bryd. Gallai nodi gofyniad o'r fath helpu i ddatblygu mwy o ddealltwriaeth am anghenion y gymuned i deilwra rhaglenni, rhoi anogaeth i gyfranogi ac adnabod rhwystrau i fynediad. Rhaid i gyrff cyhoeddus gydymffurfio â'u Dyletswydd Cydraddoldeb dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 pan fo penderfyniad yn amlwg yn effeithio ar nifer sylweddol o bobl. Dylai'r Cyngor ystyried beth arall all ei wneud i gynnwys pob rhan o'r gymuned a thargedu'r rhai sydd fwyaf mewn angen a'u hannog i gyfranogi mewn gweithgareddau a ddarperir gan Legacy Leisure.

Cydweithio

- 17 Mae cyfle sylweddol i'r Cyngor gynorthwyo Legacy Leisure i ddatblygu trefniadau gweithio ar y cyd gydag ystod ehangach o bartneriaid i fynd i'r afael ag anghenion y gymuned a chynyddu cyfranogiad. Er enghraifft, ychydig o dystiolaeth sydd o ddull strategol o gydweithio ar draws ffiniau sefydliadol megis gyda Bwrdd Iechyd

Prifysgol Caerdydd a'r Fro, Iechyd Cyhoeddus Cymru a'r Trydydd Sector i gynyddu i'r eithaf y defnydd o adnoddau sydd ar gael.

Atal

- 18 Er y bydd gwasanaethau a ddarperir gan Legacy Leisure yn naturiol yn dwyn manteision ataliol lle mae iechyd yn y cwestiwn, nid yw'r Cyngor a Legacy wedi gwneud unrhyw waith mapio na dadansoddi mewn perthynas â'r gymuned leol i adnabod unigolion mewn grwpiau allweddol, deall eu diddordebau a'u hanghenion, a theilwra rhaglenni chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn effeithiol ar sail yr wybodaeth hon. Bydd hyn yn rhoi anogaeth i dargedu gwasanaethau'n well at y rhai ac arnynt fwyaf angen deilliannau iechyd gwell, a allai fod yn rhan o ddull strategol ar y cyd o fynd ar drywydd atal gyda chyrff eraill megis y rhai a grybwyllwyd yn y paragraff blaenorol.
- 19 Mae'r contract gyda Legacy yn dod i ben yn 2022. Mae'r Cyngor wedi cytuno i drafod estyniad o bum mlynedd ar y contract tan 2027. Mae hyn yn rhoi cyfle newydd i'r Cyngor sicrhau bod gwasanaethau a ddarperir trwy'r contract yn ystyried egwyddorion Deddf LICD ac yn gwneud cyfraniad effeithiol tuag at Amcanion Llesiant y Cyngor.

Mae'r Cyngor wedi cryfhau'r modd y mae'n rheoli'r contract, ond mae cyfle i wella trefniadau i'w sicrhau ei hun ei fod yn cyflawni gwerth am arian

- 20 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:
  - rhoddodd gwasanaeth Archwilio Mewnol y Cyngor farn archwilio o Sicrwydd Cyfyngedig ym mis Mehefin 2018 yn dilyn ei adolygiad o effeithiolrwydd cyffredinol cyflawni'r contract gyda Legacy Leisure. Canfu adolygiad dilynol ym mis Mawrth 2019 fod cynnydd da wedi cael ei wneud i fynd i'r afael â'r argymhellion a rhoddodd farn archwilio o sicrwydd rhesymol, gyda dim argymhellion yn dal heb eu rhoi ar waith.
  - fe gryfhodd y Cyngor ei drefniadau i reoli'r contract gyda Legacy Leisure trwy sefydlu tîm rheoli contract masnachol newydd ym mis Ebrill 2018. Fe fabwysiadodd y tîm hwn ddull amlddisgyblaethol, cryfach o fonitro'r contract gan gynnwys swyddogion o'r Gwasanaethau Cymdogaeth, cyllid, y gwasanaethau eiddo a, phan fo'n ofynnol, adnoddau dynol. Cynhelir cyfarfodydd chwarterol rhwng y cleient a'r contractwr.
  - nid yw'r contract ar gyfer rhoi gwasanaethau hamdden y Cyngor ar contract allanol yn ei gwneud yn ofynnol cydymffurfio'n benodol â'r Cod Ymarfer ar

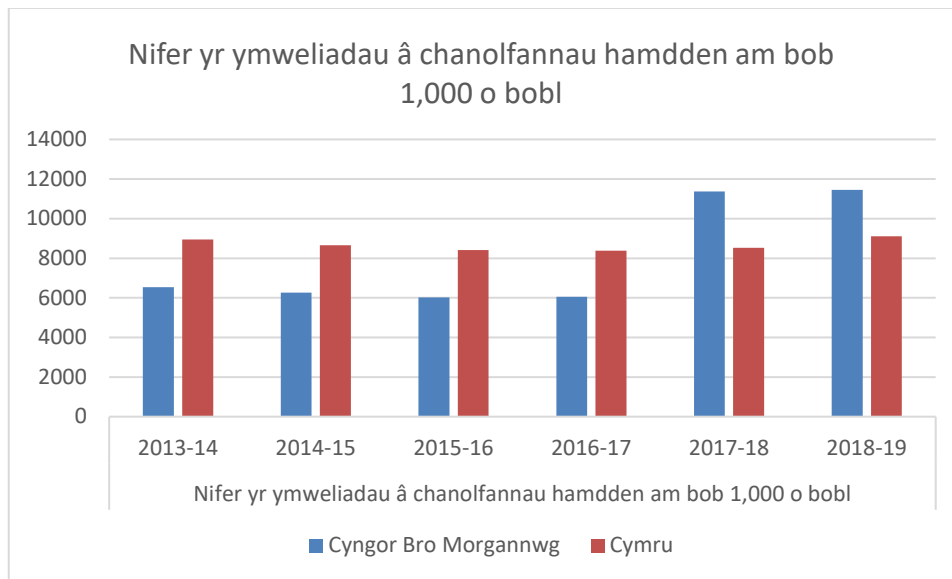
Faterion y Gweithlu (y Cod)¹. Mae hyn wedi arwain at weithlu 'dwy haen' yn y gwasanaeth hamdden a roddwyd ar gontract allanol gan bod yr aelodau hynny o staff a drosglwyddwyd yn wreiddiol o'r Cyngor wedi cael budd o gadw eu telerau ac amodau 'ffafriol', ond nid yw'r un peth yn wir am yr aelodau newydd hynny o staff a recriwtiwyd gan Parkwood, ac yna Legacy.

- mae'r trefniadau monitro yn y canllawiau ynghylch Cod Gweithlu Cymru yn ei gwneud yn ofynnol bod gwybodaeth am roi gwasanaeth ar gontract allanol yn cael ei chyflwyno mewn ffurflen flynyddol i Lywodraeth Cymru ac y dylai'r ffurflen honno gadarnhau a gafodd y Cod Ymarfer ar Faterion y Gweithlu ei gymhwyso ai peidio. Ni chyflwynodd y Cyngor ffurflen a oedd yn datgelu bod y gwasanaethau wedi cael eu rhoi ar gontract allanol i Legacy Leisure Limited trwy drefniant isgontractio gan Parkwood Limited. Felly nid yw'r Cyngor yn cydymffurfio â threfniadau monitro a nodir yng Nghod Gweithlu Cymru a dylai drefnu ei fod yn gwneud hynny.
- mae perfformiad y Cyngor o ran nifer yr ymweliadau â chanolfannau hamdden yn uwch na chyfartaledd Cymru. Mae perfformiad y Cyngor yn 2018-19 yn rhoi'r Cyngor yn y trydydd safle allan o'r 22 o gynghorau yng Nghymru.

¹ Cod Gweithlu Cymru – a adwaenir fel y Codau Gweithlu Dwy Haen, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i ymdrin ag anfanteision canfyddedig i: staff y sector cyhoeddus a drosglwyddwyd i drydydd parti, fel arfer o ganlyniad i roi gwasanaethau ar gontract allanol; a staff a recriwtiwyd gan y contractwr i weithio ochr yn ochr â'r gweithlu a drosglwyddwyd.

Arddangosyn 2 – nifer yr ymweliadau â chanolfannau hamdden yn y Fro o'i gymharu â Chyfartaledd Cymru

Mae nifer yr ymweliadau â chanolfannau hamdden yn y Fro am bob 1,000 o bobl wedi cynyddu ers 2017 ac mae ymhell uwchlaw cyfartaledd Cymru.

Ffynhonnell: Data Cymru

- 21 Er bod perfformiad y Cyngor a Legacy yn y chwarter uchaf o ran nifer yr ymweliadau â'u canolfannau, mae cyfleoedd o hyd i gryfhau trefniadau i'w sicrhau ei hun bod y gwasanaethau hamdden a ddarperir gan Legacy yn sicrhau gwerth am arian. Byddai ymarfer gwerth am arian llawn yn golygu dadansoddi costau a refeniwiau i'r Cyngor dros hyd y contract.
- 22 Canfuom fod lefel yr wybodaeth a ddarperir ar gyfer aelodau i'w helpu i fonitro perfformiad yn gymharol gyfyngedig. Er enghraifft, roedd gwybodaeth am adborth cwsmeriaid yn gyfyngedig ac roedd diffyg mesurau o'r effaith gymdeithasol a data meincnodi.
- 23 Yn gyson â'n hadroddiad Trosolwg a Chraffu – Addas i'r Dyfodol?², a'n Papur Trafod: chwe thema i helpu i wneud craffu'n 'Addas ar gyfer y Dyfodol'³ byddai o fudd i'r Cyngor archwilio sut y gall wella'i drefniadau craffu fel eu bod yn cael mwy

² Canfu'r adroddiad Trosolwg a Chraffu – Addas ar gyfer y Dyfodol? fod y Cyngor wedi newid ei drefniadau craffu ond y dylai ystyried cyfleoedd i'w swyddogaeth graffu weithio'n wahanol i ymateb i heriau yn awr ac yn y dyfodol a chael mwy o effaith

³ Papur Trafod: Chwe thema i helpu i wneud gwaith craffu'n 'Addas at y Dyfodol' – Offeryn rhyngweithiol.

o effaith. Gallai hyn fod trwy sicrhau bod aelodau pwyllgorau'n cael eu cynnwys yn well wrth ddethol eitemau ar gyfer agendâu ac ymgysylltu priodol a rhagweithiol â phobl leol.

- 24 Mae Strategaeth Hamdden y Cyngor yn cynnwys pedwar amcan sy'n cynnwys: 'Mwy o bobl yn gorfforol egnïol bob dydd' a 'Pobl yn teimlo'n iachach'. Fodd bynnag, mae gwybodaeth am berfformiad ar hyn o bryd yn canolbwyntio ar ddefnydd ac aelodaeth o ganolfannau hamdden yn hytrach nac amllder gweithgarwch ac iechyd. Mae'r wybodaeth hon yn bwysig i roi cymorth i reoli'r contract a dylid ei hestyn i ystyried yr effaith ehangach ar iechyd a llesiant.
- 25 Mae'r Cyngor yn diwygio'i Gynllun Corfforaethol a'i drefniadau rheoli perfformiad. Bydd hyn yn darparu cyfle i gryfhau trefniadau monitro perfformiad ar gyfer gwasanaethau Legacy Leisure ac i helpu i reoli eu heffaith ar gyflawni'r Amcanion Llesiant ac ar gyrraedd y Nodau Llesiant Cenedlaethol a.y.b.

Atodiad 1

Dangosyddion Cadarnhaol o'r Pum Ffordd o Weithio

Arddangosyn 1: Dangosyddion Cadarnhaol o'r Pum Ffordd o Weithio

Mae'r tabl isod yn nodi 'dangosyddion cadarnhaol' ar gyfer pob un o'r pum ffordd o weithio yr ydym wedi'u hadnabod. Nid ydym wedi defnyddio'r dangosyddion fel rhestr wirio. Dylid ystyried mai dangosyddion ydynt. Fe wnaethant ein helpu i ddod i gasgliadau wrth ystyried i ba raddau y mae corff yn gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth gymryd camau i gyflawni ei Amcanion Llesiant.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cymhwyso'r ffordd o weithio hirdymor yn llawn?

- Ceir dealltwriaeth glir am yr hyn y mae 'hirdymor' yn ei olygu yng nghyd-destun y Ddeddf.
- Maent wedi dylunio'r cam i gyflawni'r amcan(ion) llesiant a chyfrannu at eu gweledigaeth hirdymor.
- Maent wedi dylunio'r cam i gyflawni manteision yn y tymor byr neu ganolig, y ceir cydbwysedd rhyngddynt a'r effaith dros yr hirdymor (yng nghyd-destun y prosiect).
- Maent wedi dylunio'r cam yn seiliedig ar ddealltwriaeth soffistigedig am yr angen a phwysau yn awr ac yn y dyfodol, gan gynnwys dadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol.
- O ganlyniad, ceir dealltwriaeth gynhwysfawr am risgiau a chyfleoedd yn awr ac yn y dyfodol.
- Mae adnoddau wedi cael eu dyrannu i sicrhau bod manteision hirdymor yn ogystal â manteision byrdymor yn cael eu cyflawni.
- Ceir ffocws ar gyflawni deilliannau, gyda cherrig milltir/camau cynnydd wedi'u nodi lle bydd deilliannau'n cael eu cyflawni dros yr hirdymor.
- Maent yn agored i ffyrdd newydd o wneud pethau a allai helpu i ddwyn manteision dros yr hirdymor.
- Maent yn gwerthfawrogi gwybodaeth ac yn mynd ar drywydd dulliau seiliedig ar dystiolaeth.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cymhwyso'r ffordd o weithio ataliol yn llawn?

- Mae'r corff yn ceisio deall achosion sylfaenol problemau fel bod modd mynd i'r afael â chylchoedd negyddol a heriau sy'n pontio'r cenedlaethau.
- Mae'r corff yn ystyried heriau o safbwynt systemau cyfan, gan gydnabod a gwerthfawrogi'r manteision hirdymor y gallant eu dwyn i bobl a lleoedd.
- Mae'r corff yn dyrannu adnoddau i gamau ataliol sy'n debygol o gyfrannu at ddeilliannau gwell a defnydd gwell o adnoddau dros y tymor hwy, hyd yn oed lle gallai hyn gyfyngu ar y gallu i ddiwallu rhai anghenion byrdymor.
- Ceir trefniadau penderfynu ac atebolrwydd sy'n cydnabod gwerth camau ataliol ac yn derbyn gostyngiadau byrdymor mewn perfformiad ac adnoddau wrth fynd ar drywydd gwelliannau a ragwelir mewn deilliannau ac yn y defnydd o adnoddau.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn defnyddio dull 'integredig'?

- Mae unigolion ar bob lefel yn deall eu cyfraniad at wireddu'r weledigaeth a'r amcanion llesiant.
- Mae unigolion ar bob lefel yn deall yr hyn y mae gwahanol rannau o'r sefydliad yn ei wneud ac yn mynd ati mewn modd rhagweithiol i geisio cyfleoedd i weithio ar draws ffiniau sefydliadol. Caiff hyn ei efelychu yn eu gwaith gyda chyrrff cyhoeddus eraill.
- Mae unigolion ar bob lefel yn cydnabod y dibyniaethau traws-sefydliadol sy'n rhan o wireddu'r uchelgais a chyflawni'r amcanion.
- Ceir diwylliant agored lle mae gwybodaeth yn cael ei rhannu.
- Ceir dealltwriaeth sydd wedi datblygu'n dda am y modd y mae'r amcanion llesiant a'r camau i'w cyflawni'n effeithio ar gyrff eraill yn y sector cyhoeddus.
- Mae unigolion yn gweithio mewn modd rhagweithiol ar draws ffiniau sefydliadol i wneud y cyfraniad mwyaf posibl ar draws y nodau llesiant a lleihau effeithiau negyddol i'r eithaf.
- Mae trefniadau llywodraethu, strwythurau a phrosesau'n cefnogi hyn, ac felly hefyd ymddygiadau.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cydweithio'n effeithiol?

- Mae'r corff yn canolbwyntio ar le, cymuned a deilliannau yn hytrach na ffiniau sefydliadol.
- Mae gan y corff ddealltwriaeth dda am amcanion partneriaid a'u cyfrifoldebau, sy'n helpu i lywio gweithgarwch cydweithredol.
- Mae gan y corff berthnasoedd cadarnhaol ac aeddfed â rhanddeiliaid, lle caiff gwybodaeth ei rhannu mewn ffordd agored a thryloyw.
- Mae'r corff yn cydnabod ac yn gwerthfawrogi'r cyfraniadau y gall yr holl bartneriaid eu gwneud.
- Mae'r corff yn ceisio canfod prosesau cyffredin a ffyrdd cyffredin o weithio, lle y bo'n briodol.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cynnwys pobl yn effeithiol?

- Deall pwy y mae angen eu cynnwys a pham.
- Myfyrion pa mor dda y mae'r anghenion a'r heriau a wynebion gan y bobl hynny'n cael eu deall ar hyn o bryd.
- Gweithio mewn modd cydgynhyrchiol, gan weithio gyda rhanddeiliaid i ddylunio a chyflawni.
- Ystyried barn rhanddeiliaid fel ffynhonnell wybodaeth hanfodol a fydd yn helpu i gyflawni deilliannau gwell.
- Sicrhau bod yr amrywiaeth lawn o randdeiliaid yn cael eu cynrychioli a'u bod yn gallu cymryd rhan.
- Bod â pherthnasoedd aeddfed, seiliedig ar ymddiriedaeth â'i randdeiliaid lle ceir deialog barhaus a lle caiff gwybodaeth ei rhannu mewn ffordd agored a thryloyw.
- Sicrhau bod rhanddeiliaid yn deall effaith eu cyfraniad.
- Ceisio adborth gan randdeiliaid allweddol a ddefnyddir i helpu i ddysgu a gwella

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.